

Webalkalmazás architektúrák

Automatizálási és
Alkalmazott
Informatikai Tanszék

Webes programozás

- Elosztott programozás

Kliens oldal

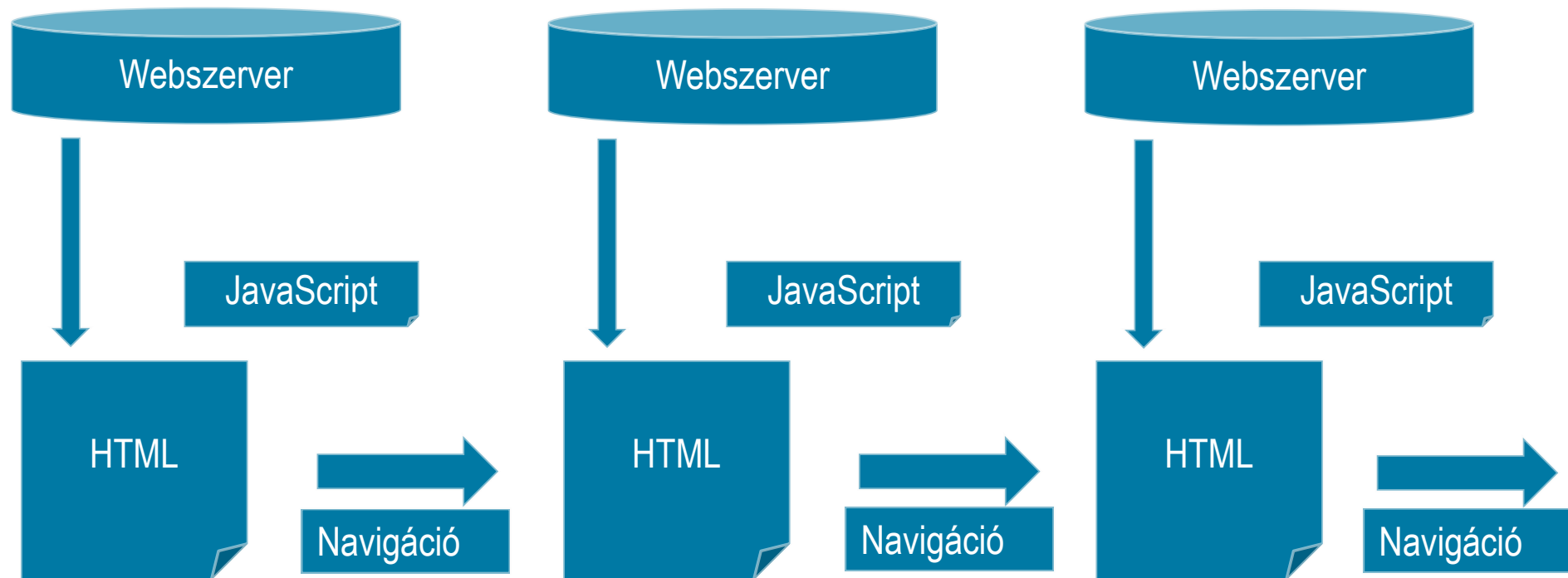
Szerver oldal

Webes programozás

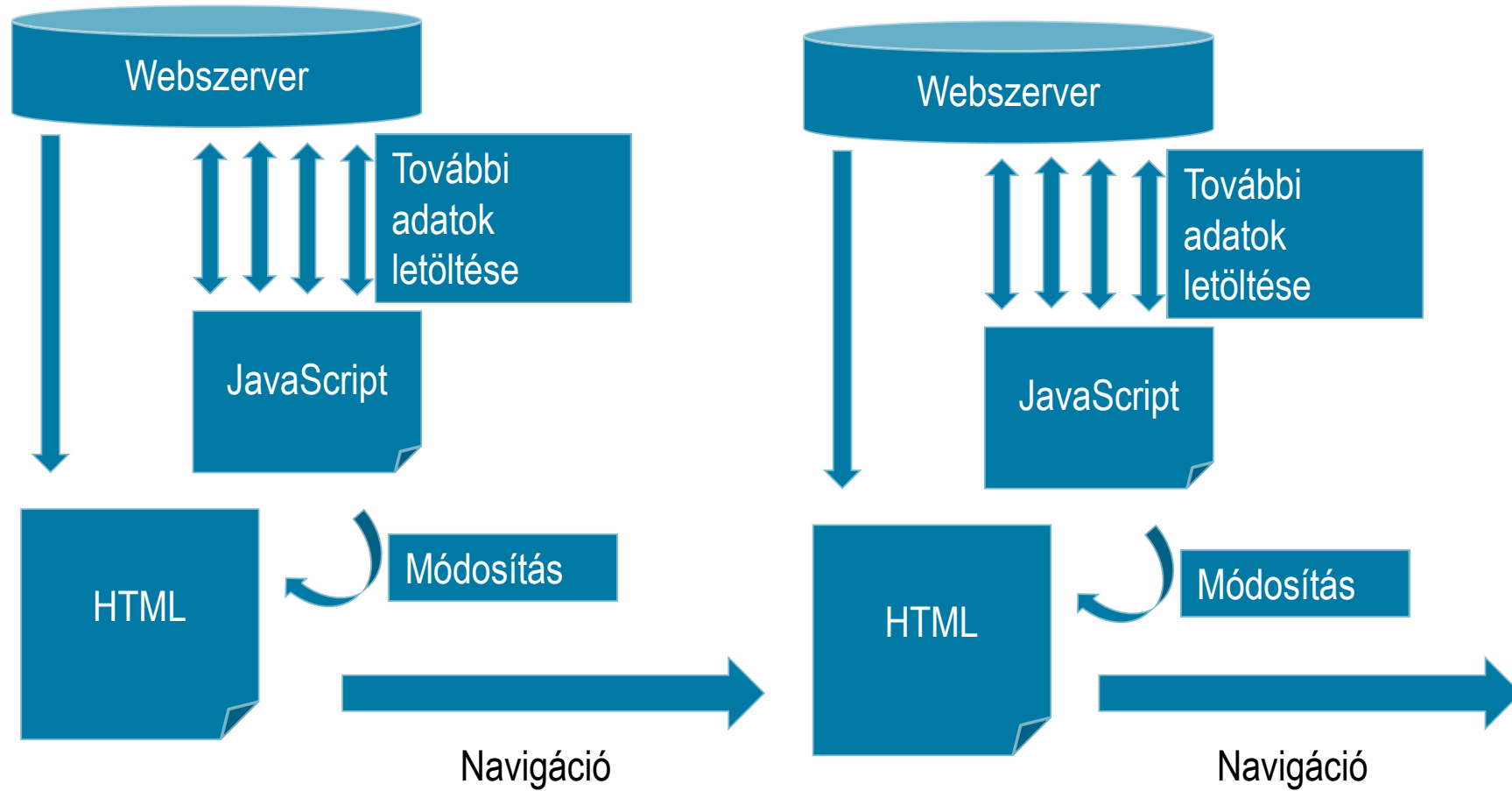
- Separation of concerns

Régen

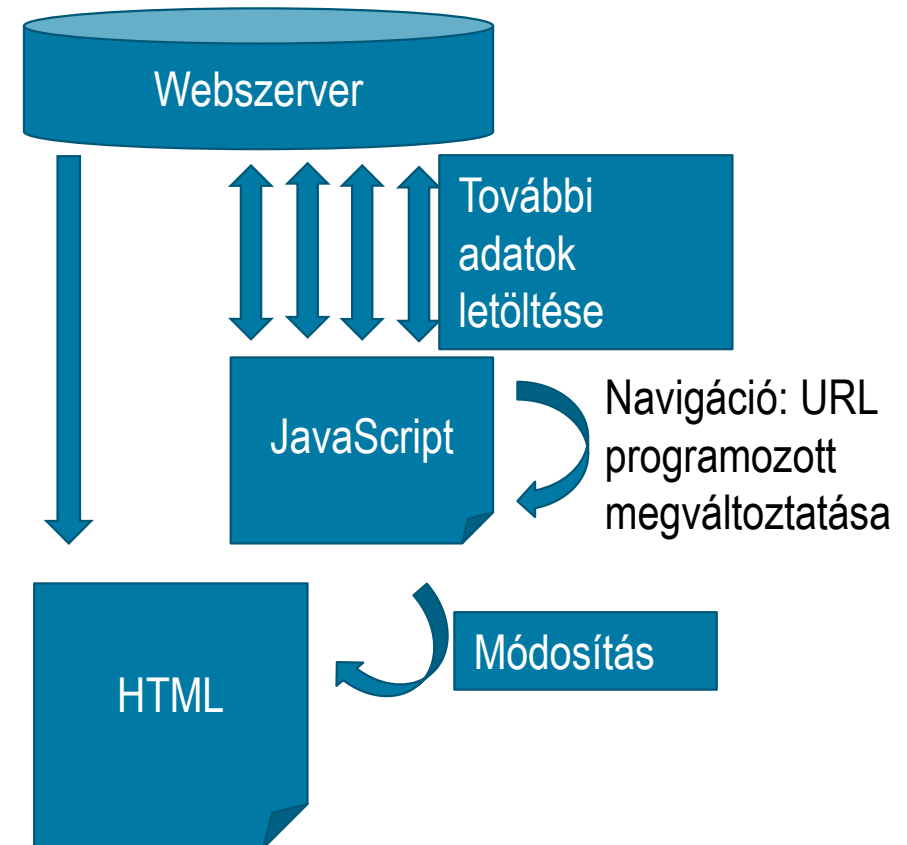

Modern web alkalmazás

Single Page Application (SPA)

- Navigálás: új erőforrások megcímzése – megjegyezhetjük az állapotokat

A jelen

- SPA, SPA komponensek
- Fejlettebb JavaScript
  - > Összetett keretrendszerek
  - > Fejlődő szabvány (EcmaScript 6, TypeScript, CoffeeScript)
  - > Fejlett, gyors böngészők

- Bonyolultabb JS kód
  - > Tervezés / architektúra
  - > Tervezési / architektúrális minták

Feladatok

- HTML nézet előállítása
- Aszinkron kommunikáció a szerveroldallal
- Eseménykezelés
- Modulkezelés
- Állapotkezelés
- Validáció
- Tesztelés

Miről lesz szó?

- HTML templating, JSX
- MV*
- Egy vs. két irányú adatkötés
- Hatékony DOM kezelés: React, Angular
- Event-driven architecture / Aszinkronitás kezelése

Webes architektúra fogalma

Framework

Library

Utility

Architektúra

All in one tool

HTML templating

HTML templating - Mustache.js

- Szöveges sablonok
- Használata:
  - > A könyvtár betöltése
  - > Adatforrás objektum
  - > Sablon string
    - Speciális tag-ek {{...}}
  - > Renderelés

```
var student = {  
  name: "Student",  
  id: "NEPTUN"  
};  
  
var output =  
  Mustache.render("{{name}} ({{id}})", student);
```

Adatforrás

Előállított kiement

Sablon string

Mustache JS

- Tag típusok
  - > Változó: `{{változónév}}`
  - > Szekció + iteráció:
`{{#változnév}} ...
{{/változónév}}`
  - > Komment:
`{{! comment}}`
  - > Függvények
  - > Parciális nézetek

Kiement előállítás

```
<script id="template" type="text/x-tmpl-mustache" >  
  <ul>  
    {{#students}}  
      <li>{{name}} ({{id}}</li>  
    {{/students}}  
  </ul>  
</script>
```

Sablon

Ide illesztjük be a
kimenetet

```
<div id=" placeaHolder "></div>
```

Adatforrás

```
var database = {  
  students: [  
    { name: "Student 1", id: "NEPTUN1" },  
    { name: "Student 2", id: "NEPTUN2" },  
    { name: "Student 3", id: "NEPTUN3" },  
  ],  
  classes : { }  
};
```

Sablon string
beolvasása

HTML DOM
frissítése

```
var template = $("#template").html();  
var output = Mustache.render(template, database);  
$("#placeaHolder").html(output);
```

Mustache JS – DEMO

MV*

MVC, MVP, PAC, MVVM

MVVM – Model-View-ViewModel

- Architektúrális minta
- Más mintákkal szoros kapcsolat (Model-View-Controller, Model-View-Presenter, Document-View, Presentation Model)
- Eredetileg WPF-hez definiálták
- Célja: eseményvezérelt programozási környezetben a nézet és a logika szétválasztása

MVVM

UI

Deklaratív adatkötés (kétirányú)

Deklaratív command kötés

Megjelenítéshez szükséges

logika +

Változásértesítés +

Származtatott adatok

Adatmodell +

Üzleti logika

Person

First Name:

Last Name:

Full name: X, Y

Address:

```
PersonVM:
  FirstName
  LastName
  Address
  FullName // FirstName, LastName

  UpdateAddressCommand
  // Model.UpdateAddress
```

```
Person:
  FirstName
  LastName
  ID
  Address

  UpdateAddress(...)
```

MVVM

- Speciális programozási környezet
  - > Deklaratív adatkötés – *kétirányú*
  - > Változásértesítés
  - > Deklaratív command kötés – *kétirányú*
- View és ViewModel elszapárálása → Tesztelhetőség

Knockout.js

- JavaScript MVVM keretrendszer
- Deklaratív adatkötés
  - > Kétirányú: automatikus UI és model frissítés
- Származtatott értékek esetében a függőségek automatikus felderítése
- Sablonok használata

Knockout.js

A ViewModel egy tagváltozójához kötjük a belül található szöveget

```
<!-- VIEW -->
<p>First name: <strong data-bind="text: firstName"></strong></p>
<p>Last name: <strong data-bind="text: lastName"></strong></p>
```

```
// ViewModel + „model”
function AppViewModel() {
    this.firstName = "Bert";
    this.lastName = "Bertington";
}
```

ViewModel létrehozása

„Modell”: itt statikus adatok

```
// Activates knockout.js
ko.applyBindings(new AppViewModel());
```

MVVM rendszer indítása

First name: **Bert**
Last name: **Bertington**

Knockout.js – minden kód együtt

```
<html>
<head>
  <script type='text/javascript'
          src='http://ajax.aspnetcdn.com/ajax/knockout/knockout-3.0.0.js'></script>
</head>
<body>
  <h1>Knockout test</h1>
  <p>First name: <strong data-bind="text: firstName"></strong></p>
  <p>Last name: <strong data-bind="text: lastName"></strong></p>

  <script type='text/javascript'>
    function AppViewModel() {
      this.firstName = "Bert";
      this.lastName = "Bertington";
    }
    ko.applyBindings(new AppViewModel());
  </script>
</body>
</html>
```

Knockout.js

```
<p>First name: <strong data-bind="text: firstName"></strong></p>  
<p>Last name: <strong data-bind="text: lastName"></strong></p>
```

```
<p>First name: <input data-bind="value: firstName" /></p>  
<p>Last name: <input data-bind="value: lastName" /></p>
```

Kétirányú adatkötés

```
function AppViewModel() {  
    this.firstName = ko.observable("Bert");  
    this.lastName = ko.observable("Bertington");  
}  
ko.applyBindings(new AppViewModel());
```

First name: **Bert**

Last name: **Bertington**

First name: Bert

Last name: Bertington

Knockout.js

Változásértesítés az adat megváltozásáról

```
function AppViewModel() {  
    this.firstName = ko.observable("Bert");  
    this.lastName = ko.observable("Bertington");  
  
    this.fullName = ko.computed(function() {  
        return this.firstName() + " " + this.lastName();  
    }, this);  
  
    this.capitalizeLastName = function() {  
        var currentVal = this.lastName();  
        this.lastName(currentVal.toUpperCase());  
    };  
}  
  
ko.applyBindings(new AppViewModel());
```

Származtatott adat
(automatikus függőség követés)

Command: ahol elérhető a scope,
vagyis az aktuális ViewModel

this.lastName = ko.observable(...)
eredménye: függvényként érhető el a
tárolt adat

Knockout.js

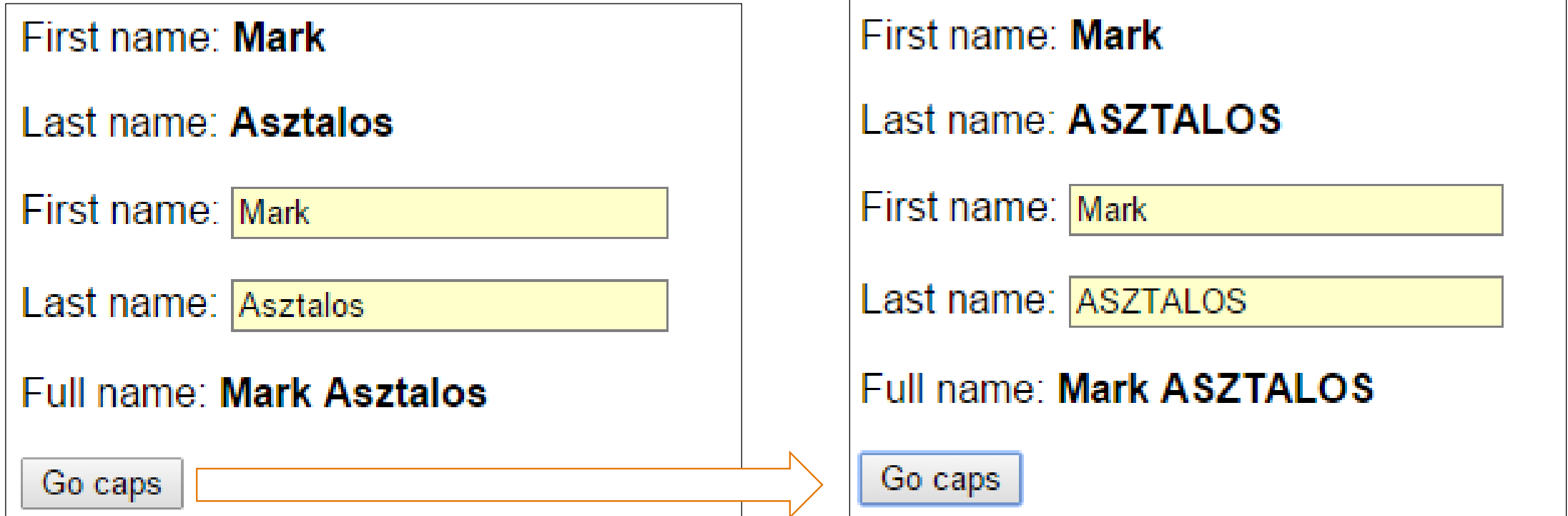
```
<p>First name: <strong data-bind="text: firstName"></strong></p>  
<p>Last name: <strong data-bind="text: lastName"></strong></p>  
  
<p>First name: <input data-bind="value: firstName" /></p>  
<p>Last name: <input data-bind="value: lastName" /></p>  
  
<p>Full name: <strong data-bind="text: fullName"></strong></p>  
  
<button data-bind="click: capitalizeLastName">Go caps</button>
```


Command kötés

Knockout.js

Knockout.js – DEMO

MVVM – tesztelés

```
<script type="text/javascript" src="code.js"></script>
<body>
    <div id="qunit"></div>
    <div id="qunit-fixture"></div>
    <script src="https://cdnjs.cloudflare.com/ajax/libs/qunit/1.18.0/qunit.js">
    </script>
    <script type="text/javascript" src="tests.js">
    </script>
</body>
```

```
var viewModel = new SoftArchViewModel();
QUnit.test( "hello test", function( assert ) {
    viewModel.selectedSemester(viewModel.semesters()[0]);
    viewModel.newStudentId("8");
    viewModel.newStudentName("XY");
    assert.equal(viewModel.canAddNewStudent(), true, "Student can be added");
    viewModel.addNewStudent();
    assert.equal(viewModel.canAddNewStudent(), false, "Student ID should be unique");
});
```

MVVM – Értékelés

- Előnyök
  - > Tesztelhetőség
  - > Karbantarthatóság
  - > Kód újrafelhasználás
  - > Fejlesztők és UI designerek együttműködésének segítése
- Hátrányok
  - > Egyszerű UI → overkill
  - > Bonyolult UI → memória

JSX

React JS

Mi a baj az eddigi HTML használattal?

*„HTML should be the **projection** of the app state not the source of truth”*

Mi a baj az eddigi HTML használattal?

- Separation of concerns

```
<!-- MUSTACHE -->
<script id="template" type="text/x-tmpl-mustache" >
  <ul>
    {{#students}}
      <li>{{name}} ({{id}}</li>
    {{/students}}
  </ul>
</script>
```



```
<!-- HTML + JS -->
<div onclick="alert('x');">
```

```
<!-- KNOCKOUT -->
<p>First name: <strong data-bind="text: firstName"></strong></p>
<p>Last name: <strong data-bind="text: lastName"></strong></p>
```

JSX + React

- JavaScript szintaxisának kiterjesztése

```
const element = <h1>Helló Világ</h1>;
```



```
React.createElement(  
  'h1',  
  {},  
  'Helló Világ');
```

Virtuális DOM elem a memóriában

JSX – paraméterezés

HTML template paraméter

```
const greet = "Helló";  
const element = <h1 id="header">{greet}</h1>;
```



```
React.createElement(  
  'h1',  
  { id : 'header' },  
  greet);
```

JSX – eseménykezelés

eseménykezelő

```
function handleClick(e) {  
    e.preventDefault();  
    console.log('The link was clicked.');
```

```
}  
const a = <a href="#" onClick={handleClick}> Click me </a> );
```

Speciális nevű attribútumok az
eseményfeliratkozáshoz

JSX – stílusok, attribútumok

Stílus leíró objektum ~css

```
var divStyle = {  
  color: 'white',  
};
```

```
const div = <div style={divStyle}>Hello World!</div>;
```

Stílus beállítása

JSX + React

- Virtuális DOM objektum felhasználása

Eredeti HTML tartalom

```
<div id="root"></div>
```

```
const element = <h1>Hello, world</h1>;  
ReactDOM.render(  
  element,  
  document.getElementById('root'));
```

Virtuális DOM renderelése

React - komponens

```
class Hello extends React.Component {  
  render() {  
    return <h1>Hello {this.props.message}!</h1>;  
  }  
}
```

```
ReactDOM.render(  
  <div>  
    <Hello message="X" />  
    <Hello message="Y" />  
  </div>,  
  document.getElementById("root")  
);
```

Minden komponensben van *props*, ebből olvashatók ki a megkapott paraméterek

Újrafelhasználható,
paraméterezhető
komponensek

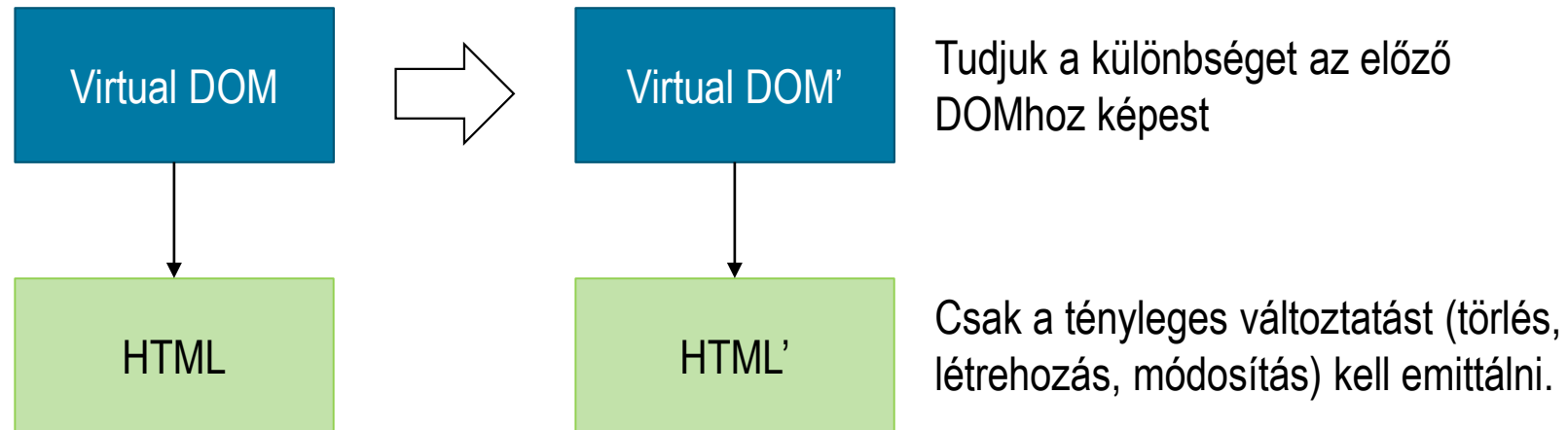
React

- JSX
  - > Paraméterezhető
  - > Függvényfeliratkozások
  - > Stílusbeállítások
- Komponens alapú
  - > Újraflehasználható
  - > Input paraméterek (props)
  - > Saját állapot (state)
  - > Separation of components a separation of concerns elv helyett

Virtual DOM (React JS)

- **Virtual DOM** ← saját HTML DOM reprezentáció
  - > Dinamikus renderelés
  - > Csak a változások frissítése – teljesítmény
  - > Böngészőfüggetlen, szabványos eseménykezelés
  - > Az adatokat nem a HTML-ben tároljuk
  - > Isomorphic rendering (renderelés szerveroldalon)
  - > Sokkal gyorsabb, mint közvetlenül az igazi DOM-ot módosítani

Virtual DOM (React JS)

React DEMO

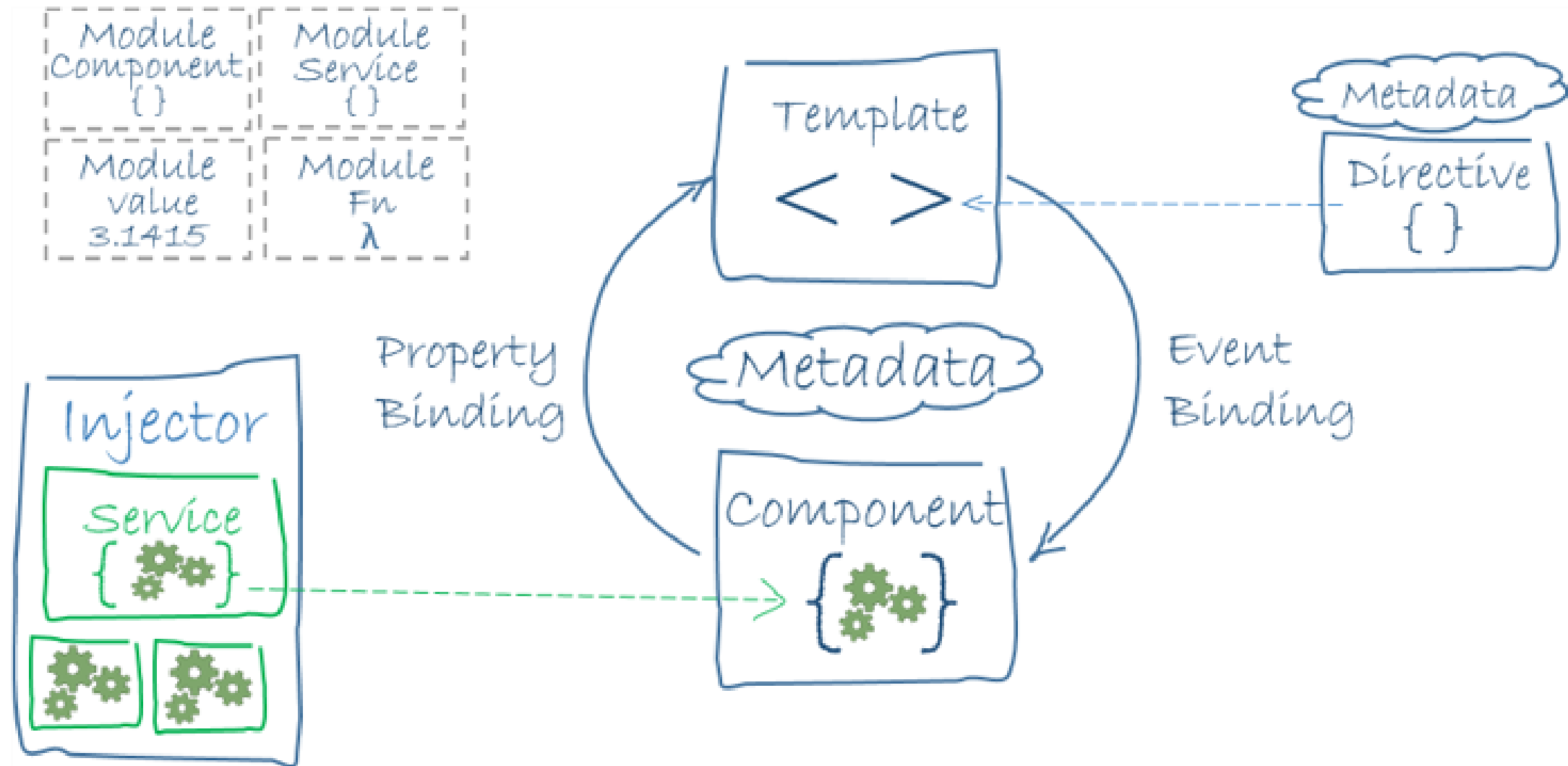
Angular

Angular

- Angular.io (≠ AngularJS)
- TypeScript
- Arhitektúra (osztályok, dekorátorokkal)
  - > Modulok: egységbe fognak kódrészleteket
  - > Komponensek:
    - nézetek (viewmodel szerű kód + HTML template)
    - Hook metódusok az életrőlshoz kapcsolódóan
  - > Szolgáltatások (service) (egyszerű objektumok, amik dependency injectionnel elérhetőek)
- Dependency Injection

Angular DEMO

Angular

Hogyan működik?

- Változásfigyelés (change detection)
  - > Események figyelése (zone.js)
    - Események: timeout, aszinkron hívások, DOM események
  - > Minden esemény után megvizsgáljuk a komponens régi és új állapotát, ha különbözik újrendereljük
  - > Nem kellene speciális property-k az osztályokba, működik a változásértesítés